

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№4(1)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 754 sahifa,
2-aprel, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Yangi O'zbekistonning mintaqaviy va global geosiyosiy pozitsiyasi: milliy o'zlik va media reprezentatsiya tahlili	16
Salim Doniyorov	
Axborot kommunikatsiya texnologiyalari vositasida o'quvchilarning adabiy tahlil kompetensiyasini shakllantirish	21
Djo'rayev Yorqin Xolnizozovich, Xoldarova Gulchehra Tajibayevna	
Adabiy tahlil kompetensiyasini shakllantirishda elektron darsliklar va multimedia vositalaridan foydalanish.....	26
Djo'rayev Yorqin Xolnizozovich	
Ta'limdagi hurfikrlikni rivojlantirishning pedagogik asoslari.....	29
Yunusov Dilshod Raxmatovich	
Boshlang'ich ta'limda kompetensiyaviy yondashuv asosida o'quvchilarda tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish metodikasi.....	32
Aliqulova Habiba Bahranovna	
Ayollar boksida jismoniy tayyorgarlikning yosh qizlar salomatligiga ta'siri	36
Majidov Ruslan Rustam o'g'li, Komilova Ismigul O'ktamjon qizi	
Talaba-yoshlarda internet risklarning oldini olishning pedagogik modeli	41
Muradova Maftuna Komilovna, Mamadaliyeva Umida Isroiljonovna	
Диагностика креативности студентов педагогических вузов в процессе изучения специальных дисциплин.....	44
Уразова Марина Батыровна, Соибова Толифа Дилмуродовна	
STEAM yondashuvi asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarida kommunikativ kompetentlikni shakllantirishning metodik xususiyatlari.....	49
Tashibekova Munajat Xoshimovna	
Mariya Montessori ta'limida bolalarning mustaqilligini va ijodiy faoliyatini rivojlantirishning pedagogik-didaktik shart-sharoitlari.....	53
Asqarova Ma'mura Sadriddinovna	
O'spirinlik yoshida namoyon bo'ladigan agressiv xulqning psixologik xususiyati	59
Atajanova Xurjon Pirnazar qizi	
O'zbekiston jurnalistikasining rivojlanishida jadidlarning o'rni: jurnalistikada yangi trend	64
Murtozayeva Nigora Murtoza qizi	
Virtual ta'lim texnologiyasining ta'lim jarayonini takomillashtirishdagi ahamiyati.....	67
Muxsiyeva Aziza Shamsitdinovna	
Kelajakdagi o'qituvchilarning pedagogik kreativligini ta'limiy o'yinlar orqali rivojlantirish yo'llari	69
N. A. Musayeva	
Talabalarda lisoniy tafakkurni shakllantirishga psixolingvistik yondashuvning didaktik tamoyillari	76
Odiljonova Kamola Abduvosit qizi	
Strategies for Overcoming Difficulties in Using Authentic Materials in English Language Teaching	81
Qosimov Jaloliddin Abduvali o'g'li	
Oliy ta'lim muassasalarida mustaqil ta'limni tashkil etishning pedagogik imkoniyatlari	84
Qurbonova Buzaynab Nurmuxammadiyevna	
Inspektor-psixologlarda ijtimoiy-psixologik kompetentlikning kasbiy faoliyatdagi ahamiyati	87
Raxmanova Dilnoza Farmanovna	
Qo'ng'iro't tumani toponimlarining leksik-semantik va genetik xususiyatlari	90
Shamshaddinova Saodat Saparbayevna	
Variativ yondashuv asosida 5–9-sinf o'quvchilarida valeologik madaniyatni rivojlantirishning didaktik modeli va metodik ta'minoti	93
Shamuratov Asqar Abdullayevich	

The Structural Composition and Developmental Stages of Critical Thinking Skills.....	98
<i>Shuxratjon Ismoiljonov Boymirza o'g'li</i>	
Yosh rahbar kadrlarni lavozimlarga tayinlashning psixologik xususiyatlari.....	106
<i>Sobitov Otabek</i>	
O'zbekistonda erta turmush qurish masalasi va uning psixologik tahlillari.....	111
<i>Sodiqova Gulbarno Odiljon qizi</i>	
Adaptiv sportning inklyuziv ta'lim tizimida alohida ta'limga ehtiyoji bo'lgan o'quvchilarning jismoniy va funksional rivojlanishidagi ahamiyati.....	114
<i>Xasanova Sarvinoz To'liqinjon qizi</i>	
Yosh futbolchilarda texnik mahoratni rivojlantirishda differentsiallashgan mashg'ulotlar modelini qo'llash samaradorligi	118
<i>Zayniddinov Tojiddin Baxriddinovich</i>	
Фразеологизмы как носители культуры: проблемы перевода и методы обучения	123
<i>Хамидова Гулноза Турсунбой кизи</i>	
Talabalarni kreativ yondashuv asosida tarbiyaviy–innovatsion faoliyatga tayyorlash jarayonlari.....	127
<i>Adizova G. M.</i>	
Iqtidorli bolalarni psixologik-pedagogik qo'llab-quvvatlash	131
<i>Ismoilova Adolat Anvarovna</i>	
STEAM – ta'lim texnologiyasi asosida o'quvchilarning fazoviy tasavvurlarini rivojlantirish metodikasi	134
<i>So'fiboyeva Gulchehra Mamurjonovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda ijtimoiy ko'nikmalar va kompetentlikni shakllantirishning pedagogik asoslari.....	138
<i>Fayzullayeva Xovoxon Xayrullo qizi</i>	
Inklyuziv ta'limga muhtoj bolalar bilan ishlashda tarbiyachining roli.....	142
<i>Mansurova Lobar Luqmon qizi, Boqiyeva E'zoza Mashrab qizi</i>	
Rivojlanishida nuqsoni bor bolalarni ta'lim-tarbiyalashning ilmiy-pedagogik asoslari.....	146
<i>Tojiboyeva Osiyoxon Alisher qizi</i>	
Xalqaro ta'lim tashkilotlari faoliyatining nazariy asoslari.....	150
<i>Abdusamadova Aziza Kamoliddin qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarni ijtimoiy texnologiyalar asosida ijtimoiy-pedagogik faoliyatga tayyorlash tizimi sifatida.....	153
<i>Shanazarov Otabek</i>	
Maktabgacha ta'limda STEAM yondashuvini loyiha asosida joriy etishning pedagogik strategiyalari	158
<i>Radjapova Zuxra Tirkashevna, Abdullayeva Sarviniso</i>	
Matematika ta'limida modellashtirishning psixologik va metodik asoslari: disum loyihasi tahlili.....	161
<i>Xaydarov Xurshid Ismatovich</i>	
Darsdan tashqari mashg'ulotlarda gandbolchilarning tezkorligini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari.....	166
<i>Ismatullayeva Zuhra Rustam qizi</i>	
Osiyo xalq o'yinlari asosida jismoniy tarbiya jarayonini samarali tashkil etishning pedagogik shartlari	170
<i>Abdullayev Yashnarjon Mahkamovich</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning innovatsion kompetentligini shakllantirishda klasterli ta'lim muhitining imkoniyatlari.....	173
<i>Abduraxmanov M. B.</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida tanqidiy fikrlash.....	178
<i>Chinaliyeva Ayjamal Baxitjanovna</i>	
Talabalarda raqamli ta'lim madaniyatini rivojlantirish.....	181
<i>Eshqurbonova Nafisa Bahodir qizi</i>	
Blended Educational Technologies in Higher Education: A Systematic Analysis of Foreign Research.....	183
<i>Fozilova Maxina Adashevna</i>	
Voyaga yetmaganlarda deviant xulq shakllanishida ijtimoiy-psixologik omillarning roli.....	188
<i>Galdiyeva Mehribon Durdiyevna, Saydazimov Alisher Nurali o'g'li</i>	

Boshlang'ich tayyorlov guruhida ulotqirish texnikasi elementlarini o'rgatish samaradorligi.....	191
<i>Hayitmurodova Nasiba Abdusalimovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida tarbiya fanini o'qitishning metodik tayyorgarligini takomillashtirish zaruriyati.....	197
<i>Inoyatova Zulfiya Xamdammovna</i>	
Talabalarni ilmiy-tadqiqot faoliyatiga jalb etishning metodologik asoslari.....	199
<i>Karimova Madinabonu Dilshodbek qizi</i>	
Kompetentligini baholash mezonlari va indikatorlarini ishlab chiqish	203
<i>Kayumov Oybek Achilovich</i>	
Kasbiy refleksiya asosida bo'lajak o'qituvchilarning pedagogik mahoratini rivojlantirish.....	209
<i>Miraxmedova Mubina Mirxalil qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida nutq ko'nikmalarini rivojlantirish.....	211
<i>Nisanbayeva Akmaral Kaldibayevna</i>	
Maxsus ta'lim dasturlari orqali iqtidorli talabalarining ijodiy salohiyatini rivojlantirish	214
<i>Rayimova Shahlo Sobirjon qizi</i>	
STEAM ta'limida ijtimoiy intellektni rivojlantirish metodlari	217
<i>Toshev Elbek Choriyevich</i>	
Innovatsion texnologiyalar va ularning tasviriy san'at o'qituvchilarini tayyorlash tizimidagi roli.....	223
<i>Usmanov Botir Allaberdiyevich</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarning ijtimoiy kompetensiyasini rivojlantirishda volontyorlik faoliyatining ahamiyati.....	227
<i>Xalilova Dilnoza Furkatovna</i>	
Boshlang'ich sinflarda robototexnikaning ahamiyati va o'rni	230
<i>Xodiyeva Dilrabo Pirimovna</i>	
Working With Visual AIDS in Teaching English in Primary Education	233
<i>Yunusova Nodira Akhmadjanovna</i>	
Teatr texnologiyalarini maktabgacha ta'limga integratsiya qilishning pedagogik shartlari	237
<i>Abdullayeva Aziza Abdurazzoq qizi, Salimova Dilmira Farxodovna</i>	
The Psychological Impact of Social Media on Youth	242
<i>Dilfuza Qarshiboyeva</i>	
Maktab direktori nutq etiketi – ta'lim menejmentida jamoatchilik bilan samarali muloqot asosi	246
<i>Islamova Dilfuza Dilshodovna</i>	
Dizatriyal bolalar monologik nutqini innovatsion texnologiyalar orqali rivojlantirish.....	250
<i>Pardayeva Muxlisa</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishida bilish jarayonlarning ahamiyati.....	257
<i>Xaydarova Umidaxon Baxromjon qizi</i>	
Enhancing the Professional Competence of English Language Teachers.....	259
<i>Karimova Dilshoda Sodiqjon qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda montessori metodi bo'yicha sezgir davrlar	264
<i>Tojiakhmedova Maftuna Umarjon qizi</i>	
"Personal learning assistant" vositalari asosida bo'lajak pedagoglarni tayyorlash tizimidagi zamonaviy tendensiyalar tahlili.....	268
<i>Muradova Maftuna Komilovna, Turobova Ro'zoy Bekmurotovna, Xayrullayev Mo'minbek Anvar o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida adabiy-nutqiy kompetensiyalarni shakllantirish metodikasi.....	272
<i>Ravshanova Dildora Sagdullayevna</i>	
Raqamli ta'lim sharoitida elektron axborot-ta'lim muhitining mohiyati va tarkibiy tuzilmasi.....	279
<i>Temurov Sobirjon Yo'ldoshevich</i>	
Zamonaviy ta'lim menejmentida innovatsion yondashuvlarning ahamiyati (boshlang'ich ta'lim misolida) ..	283
<i>Pardaboyev Doston</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti va oilaning hamkorligida qadriyatlar tarbiyasining amaliy asoslari	286
<i>Xaydarova Mavluda Mo'yidinjon qizi</i>	

Zamonaviy pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari integratsiyasi asosida kommunikativ kompetensiyani rivojlantirish bosqichlari va samarali shakllari.....	292
<i>G'oziyeva Mohlaroyim Qodirxon qizi</i>	
Alohida ta'lim ehtiyojiga ega bo'lgan bolalarning (aqliy nuqson) ovqatlanish tartibi	295
<i>Sh. M. Ro'ziyeva</i>	
Boshlang'ich sinflarda ona tili darslarida imlo savodxonligini oshirishda geymifikatsiya o'yini orqali samarali tashkil etish	299
<i>Mergenbaeva Asiya Erkebaevna</i>	
Musiq a o'qituvchisining pedagogik muloqatining ta'lim jarayonidagi ahamiyati	304
<i>S. M. Raxmonberdiyeva</i>	
Ijtimoiy-maishiy hayotga yo'naltirish darslarida zaif eshituvchi o'quvchilarning nutqini rivojlantirish	307
<i>Abdulxamidova Gulnoza</i>	
Ispaniya davlati ijtimoiy hayoti, madaniyati va o'ziga xos ta'lim tizimi	311
<i>Umarova Malika Xisabidinovna, Sabirova Nodira Ibrohimovna</i>	
Ertaklardagi so'zlardan foydalangan holda nutqi rivojlanmagan bolalarda muloqot qobiliyatlarini rivojlantirish metodologiyasi	316
<i>G'opporova Mahliyoxonim</i>	
Tarbiya fanida hadislar va milliy qadriyatlarni integratsiya qilishning pedagogik imkoniyatlari	319
<i>Axmedov Boburjon Vasikovich</i>	
Chaqiriqqacha harbiy ta'lim tizimida o'quv-biluv kompetensiyalarini rivojlantirishning innovatsion yondashuvlari	324
<i>Mirzayev Shavkat Turdibayevich</i>	
Mustaqil ta'lim olish faoliyati tushunchasining pedagogik mohiyati va tarkibiy tuzilmasi (fizika fani bo'yicha).....	328
<i>Esanmurodov Otamurod Boboqand o'g'li</i>	
Oliy ta'limda immersiv yondashuvning mohiyati.....	333
<i>Muradova Maftuna Komilovna, Jontemirova Nozima Abdijabbor qizi</i>	
Yengil atletika mashg'ulotlari tizimida sportchilarning psixologik tayyorgarligini shakllantirish va rivojlantirishning ilmiy-pedagogik asoslari.....	337
<i>Yigitaliyev A. F.</i>	
Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasida o'quvchilarning harakat faolligini rivojlantirishning zamonaviy pedagogik mexanizmlari.....	343
<i>D. R. Abdusalomov</i>	
Futbolchilarni tayyorlash jarayonida innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llashning samaradorligi...	348
<i>Mirbabayev Muzaffar Ismatillayevich</i>	
Empirik tushunchalar va ularning hospital pedagogikadagi pedagogik-psixologik roli	353
<i>Sapayeva Mavluda Shanazarovna</i>	
Ayollarga nisbatan zo'ravonlikka qarshi kurash va huquqiy himoya.....	357
<i>Ibragimova Feruza Bahodirxonovna</i>	
Integrativ yondashuv asosida kongruentlik kompetensiyasini shakllantirishga ta'sir etuvchi omillar.....	362
<i>Kamalova Dilobar Tairovna</i>	
Og'ir atletikachilarning ko'p yillik tayyorgarlik jarayonini tashkil etish	366
<i>Raximov Farxod Maxmudovich</i>	
Haqiqiy materiallardan foydalangan holda o'qishni o'rgatish	370
<i>Axmedov Husen Uzairovich</i>	
Maktabgacha ta'limda innovatsion va fiziologik yondashuvlarning o'ziga xos xususiyatlari.....	376
<i>Ruziyeva Gulsara Temirqulovna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida talaba-yoshlarning jismoniy tarbiyasi.....	380
<i>Nazarov Zokir Abdurahmonovich</i>	
Tafakkur va mantiqiy fikrlash bo'lajak pedagog shaxsining nutq madaniyati omili sifatida	383
<i>A. Sh. Jumayev</i>	
Bo'lajak musiqa o'qituvchilarida turizm vositasida tolerantlikni rivojlantirish pedagogik muammo sifatida.....	386
<i>Abdumannatova Aziza Abdumajit qizi</i>	

Zamonaviy didaktik vositalar asosida talabalarning kasbiy tayyorgarligini takomillashtirishning ilmiy-nazariy asoslari.....	390
<i>Asobayeva Noila Samatovna</i>	
Axborot texnologiyalarini kasbiy faoliyatda qo'llash" fanidan amaliy va laboratoriya mashg'ulotlarini samarali tashkil etish	395
<i>Axmedova Zebixon Siddikovna</i>	
Talaba shaxsini ma'naviy-axloqiy tarbiyalashga qo'yilgan pedagogik talablar	399
<i>Boliyev Uchqun Ismatovich</i>	
Translation of Phraseological Units in Mass Media Texts.....	402
<i>Eshmurodova Ziyodaxon Urinbayevna</i>	
Phraseologisms in Modern Russian: A Corpus-Based Analysis of Structural, Semantic, and Functional Dynamics	405
<i>Farkhod Kholmatov</i>	
Yosh sportchilarda sprinterlik qobiliyatlarini rivojlantirishda o'yin uslubidagi mashqlarning o'rni.....	413
<i>G'oibov Yusufali Buxoraliyevich</i>	
Imitatsion mashqlarni nutqni avtomatizatsiyalash jarayonida qo'llash metodikasi	417
<i>G'aniyeva Muhabbat Lutfullayevna</i>	
1879-1894-yillarda yevropa va aqshdagi asos soluvchi laboratoriyalar evolyutsiyasi orqali eksperimental psixologiya genezisining qiyosiy-tarixiy tahlili.....	420
<i>Haydarov Farhod Imazarovich</i>	
Maktab direktori nutq etiketi – ta'lim menejmentida jamoatchilik bilan samarali muloqot asosi	423
<i>Islamova Dilfuza Dilshodovna</i>	
Bolalarda gigiyeniya qoidalarini o'rgatishning pedagogik ahamiyati	427
<i>Kalkonova Lutfiya Yusufovna, Safarova Qizlarxon</i>	
Kasbiy refleksiya va portfolio metodining ta'lim jarayonidagi ahamiyati	430
<i>Ismoilova Adolat Anvarovna, Kamoliddinova Mahliyoxon Zohidjon qizi</i>	
Практическая работа по развитию логического мышления учащихся начальных классов через дидактические игры	433
<i>Отажонов Ж. М., Мамарасулова М. А.</i>	
Umumta'lim maktablarida "tarbiya" fanini o'qitish jarayonida mavjud muammolar, ularning sabablari va takomillashtirish yo'llari.....	436
<i>Mamirova Shaxnoza Xudoyqulovna</i>	
Word Formation and Vocabulary Enrichment in Modern English and Uzbek Languages	440
<i>Muminova Feruza Muratdjanovna</i>	
Nodavlat ta'lim tashkilotlarining maktabgacha ta'lim tizimidagi o'rni va rivojlanish tendensiyalari	443
<i>Muminova Nargiza Sabitdjanovna</i>	
Shaxs taraqqiyotining turli bosqichlarida refleksiyaning rivojlanishi	447
<i>N. I. Xalilova</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda inklyuziv kompetensiyalarni rivojlantirishning pedagogik asoslari	450
<i>Omanqulova Shohida Nematillo qizi</i>	
Bo'lajak pedagoglarda gender madaniyatni shakllantirishda milliy qadriyatlar va zamonaviy yondashuvning uyg'unligi	455
<i>O'tkirova Zuhraxon Ahmedjanovna</i>	
Developing Listening and Speaking Skills in Middle School	458
<i>Rakhmonova Dilrabokhon Salokhiddin kizi</i>	
Bolalarda gigiyena qoidalarini o'rgatishning pedagogik ahamiyati	461
<i>Kalkonova Lutfiya Yusufovna, Safarova Qizlarxon</i>	
Avlodlar nazariyalari haqidagi mulohazalarning nazariy tahlili: baby boomerlar, X, Y, Z avlodlari.....	464
<i>Umarova Sitora Muxlisovna, Sharifova Mahtob Murodjonovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida kasbiy kompetentlikni rivojlantirishning nazariy asoslari	467
<i>Abrorxonova Kamolaxon Abrorxon qizi, Sofoyeva Oysha Davlatyorovna</i>	

Boshlang'ich sinflarda arifmetik amallarni o'rgatishning samarali metodlari.....	470
<i>Solijonova Mavluda Zokir qizi</i>	
Ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini takomillashtirishning nazariy-metodologik asoslari.....	472
<i>Toxirov Botirjon G'ofurjon o'g'li</i>	
Chaqiriqqacha harbiy ta'limda talabalarining harbiy ko'nikmalarini shakllantirishda psixologik omillarning o'rni.....	477
<i>Tursunov Shaxzod Ramazonovich</i>	
Bolalarning jismoniy faolligini oshirish va jismoniy rivojlantirish bo'yicha noan'anaviy jismoniy mashqlarning ahamiyati	480
<i>Xalmatova Nasiba Bozorboyevna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida ekologik tafakkurni rivojlantirish muammolari.....	485
<i>Yaxshiboyeva Nargiza Rustamqulovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv-bilish faolligini rivojlantirishda bolalar adabiyotidan foydalanish ..	488
<i>Yuldoshova Mehriniso Ochildiyevna</i>	
Hosila va uning tatbiqlarini o'rgatishda zamonaviy yondashuvlar	491
<i>Absamatov Zuxriddin Axmad o'g'li</i>	
Развитие речи у детей как ключевой фактор формирования личности.....	496
<i>Дустова Дилдора Собиржановна</i>	
Boshlang'ich sinflarda geometrik tasavvurlarni shakllantirish metodikasi	498
<i>Imamova Nasiba Xurramovna</i>	
Дидактические основы подготовки будущих педагогов к лекционной деятельности.....	501
<i>Нодира Азаматова</i>	
O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimida tarbiyalanuvchilarning ijtimoiy-hissiy rivojlanishini tarkib toptirishning o'ziga xos tamoyillari	505
<i>Mahmudova Zulfiya, Hoshimova Dilnoza</i>	
Musiq ta'limi yo'nalishi talabalarida qo'shiq ijrochiligi malakalarini rivojlantirishning pedagogik xususiyatlari	509
<i>Murodov Mirshoxid Burxanovich</i>	
Umummuhandislik fanlarini o'qitish jarayonida muhandislik oliy ta'lim muassasalari talabalarining texnologik kompetentligini shakllantirish	513
<i>Kiyomov Abdulla Xaytaliyevich</i>	
Психолого-педагогический анализ использования исторических материалов на уроках математики в начальных классах.....	520
<i>Джавлиева Гулнара Раушановна</i>	
Transport vositalari muhandisligida virtual reallik va simulyatsiyaga asoslangan ta'lim texnologiyalarini joriy etish: amaliy kompetensiyalarni rivojlantirishga tizimli yondashuv	529
<i>Tashpulatov Boyburi Baymurotovich</i>	
Adaptiv texnologiyalar va ularning ta'lim tizimidagi o'rni.....	533
<i>Quchqarova Dilnavoz Shaymaxammat qizi</i>	
Talaba-yoshlarda futbol mashg'ulotlari asosida jismoniy tayyorgarlikni rivojlantirishning ilmiy-metodik asoslari	538
<i>Alimov Tojiddin Yaxshibayevich</i>	
Milliy madaniy meros asosida talabalarda ijtimoiy va axloqiy mas'uliyatni rivojlantirish.....	542
<i>Nomanov Kozimjon Kamoliddinovich</i>	
Innovatsion o'yinlar orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda mayda motorikani rivojlantirish yo'llari	546
<i>Nuritdinova Xurshida Norpulatovna, Azimova Umida To'ra qizi</i>	
Pedagogical opportunities for developing productive skills in english language learning	549
<i>Shohida Otahanova</i>	
Bosh miya o'smasi bo'lgan maktab o'quvchilariga zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanib darslarni tashkil etish	552
<i>Xakimova Gulshat Abdusalomovna, Nurmuhammedova Ruxshoda Mirsodiq qizi</i>	

Traits of Oral Fluid Biochemistry and Physical Chemistry in Children Exhibiting Abnormalities Post-Uranoplasty	557
Anvarova Muhtasar Anvarovna	
O'simliklarning abiotik stresslarga chidamliligini oshirishda crispr/cas texnologiyasining ahamiyati	561
Saidmurodov Saidali Chori o'g'li, Lutfullayev Nodir Abdusattor o'g'li, Turayev Ozod Sunnataliyevich, Dulanazarov Abror Anvar o'g'li, Xayitova Shahlo Davlatovna	
Zamonaviy sharoitlarda maktabgacha ta'lim tashkilotlarini xorijiy tajribalar asosida boshqarish tizimini takomillashtirish	566
Sotimova Barno Marufjonovna	
Tasviriy san'at fanini o'qitishda milliy san'at elementlaridan foydalanishning ayrim metodlari	570
Abdullayev Sayfulla Fayzullayevich, Abdullayev Suxrob Sayfullayevich, Zikrillayeva Visola Hamrayevna	
Метод, основанный на построении симметрии при делении угла с недоступной вершиной	576
Эсонов Мунавваржон Муқимжонович	
Innovatsion yondashuv asosida talabalarni muhandislik faoliyatiga tayyorlash pedagogik muammo sifatida.....	579
Hamraqulov Yorqin Murtazaqulovich	
Internet tizimida muloqotning gendorologik tipologiyasi	584
Raxmonova Barno Odilovna	
Bolalarga xos nutq muhitida etiketning ahamiyati	587
Temirova Nargiza Davlat qizi	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari pedagoglarining kasbiy kompetentligini shakllantirishda virtual reallik asosidagi texnologiyalardan foydalanish.....	590
Choriyeva Lobar Fayzullo qizi, Teshaboyeva Zamira Sabirovna, Safarov Azamat Rasul o'g'li	
Hozirgi kun pedagogi.....	594
Dehqanova Muborakxon G'iyeziddin qizi	
"Avesto"dagi ta'limiy-axloqiy qarashlarning nazariy asoslari va pedagogik ahamiyati	598
Ibragimova Farangiza Oybekjon qizi	
Ta'lim-tarbiya jarayonida ijtimoiy-pedagogik muammolarning shakllanish omillari va bartaraf etish yo'llari	602
Mirzayeva Faroxat Odiljonovna	
Oliy ta'lim muassasalarini xalqaro reytinglarga tayyorlashda strategik menejmentning o'rni va ahamiyati.	607
Mannonova Barno	
Scientific-Theoretical Bases of Developing Students' Creative Ability Through Folk Practical Art	611
Ruziyeva Mekka Shukhrat kizi	
3-sinf ona tili darslarida integratsion yondashuv asosida o'quvchilarning nutqiy kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi	615
Jurayeva Dildora Ilhom qizi, Mambetova Lobar Mirzavali qizi	
Kurash mashg'ulotlari jarayonida texnik-taktik ko'nikmalarni shakllantirishning pedagogik asoslari.....	618
Soatov E. M.	
Talabalarining mustaqil ta'limini tashkil etishga asoslangan dasturiy ta'minot yaratish mohiyati	623
Janabergenova Aysuliy Jaksilikovna	
Maxsus pedagogning kasbiy kompetentligi: zamonaviy yondashuvlar va muammolar	626
Shodiyeva Gulchiroy Nurqosimovna	
O'zbek va qoraqalpoq tillarini integratsiyalashgan holda o'qitishda raqamli texnologiyalarning o'rni.....	631
Mapruza Embergenova	
Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarda o'quv-bilish faoliyatini shakllantirishda neyropedagogik usullardan foydalanishning ahamiyati	636
Jumayeva Maxbuba O'ktam qizi	
Inklyuziv ta'lim muhitida musiqa darslarini tashkil etishning uslubiy asoslari	641
Narzikulov Javohir Ikromovich	
Диагностический потенциал формирования критического мышления в оценке нравственной воспитанности студентов педагогических вузов.....	645
Азимова Гулрухбону, Абдувалиева Мухайё	

Musiqa darslarida 4K kompetensiyalarini rivojlantirishning imkoniyatlari va pedagogik shart-sharoitlari....	652
<i>Ochilova Mohinur</i>	
Oliy ta'limda fransuz tilini o'qitishda qr-kod texnologiyalarining samaradorligi	656
<i>Muzaffarova Nodira Mardonovna</i>	
Смарт-технологии как инструмент повышения эффективности управления	660
<i>Байбаева Мухайё Худайбергеновна, Дехконова Мохларойим Бахтиёржон кизи</i>	
Odam markaziy asab tizimi taraqqiyoti va uni rivojlantirishning amaliy yechimlri.....	664
<i>Mirzayeva Nodira Abduxamidovna</i>	
Mentimeter dasturi va uning ta'lim jarayonidagi ahamiyati.....	669
<i>Djabbarova Xabiba Kuvandikovna</i>	
Talabalarda fuqarolik kompetensiyalarini shakllantirishda yangi renessans pedagogikasining o'rni.....	673
<i>Qlicheva Go'zal Chorshanbiyevna</i>	
Kognitiv rivojlanish zamonaviy ta'lim nazariyasida kompleks fenomen sifatida	678
<i>Abdullayeva Madina Baxtiyor qizi</i>	
Kursantlarning maxsus chidamkorligini oshirishda qo'llaniladigan vosita va usullar	681
<i>I. B. Bobomuratov</i>	
The Main Aspects of the Development of Digital Literacy in Higher Pedagogical Education	685
<i>Yusupova Go'zal Oybek qizi</i>	
Conceptual Approaches to Understanding Fanaticism Among Female Adolescents.....	689
<i>Sobirova Sojidxon Akramjon qizi</i>	
Yuqori sinf o'quvchilarida basketbol texnika va taktikasini shakllantirishning pedagogik asoslari.....	692
<i>Bobojonov Nozimjon Ne'matjonovich, Sirojiddin Nasriddinov Salohiddin o'g'li</i>	
Bolalar musiqa va san'at maktablarida musiqa nazariyasi va solfedjio darslarining pedagogik xususiyatlari	695
<i>Bobojonova Zeboxon Baxtiyor qizi</i>	
Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarida integrativ yondashuv asosida ekologik madaniyatni rivojlantirish ..	699
<i>Istamov Zavqiddin Sa'dulloevich</i>	
Talabalar identiteti va ularga ijtimoiy tarmoqlar ta'sirining global ahamiyati	702
<i>N. T. Tojiboyeva</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya darslarini tashkil etishning zamonaviy usullari	707
<i>Narzullayev Mavlonbek Zikrillo o'g'li, Ostonov Zafar Zamonovich</i>	
Ta'lim metodlari va usullarini modernizatsiya qilish asosida ilmiy tadqiqot madaniyatini rivojlantirishning pedagogik tizimi.....	710
<i>Olimov Temir Xasanovich</i>	
Changes in Adolescents' Communication Under the Influence of Social Media: Emotional Intelligence and Internet Addiction Issues	715
<i>Salomov Shamsiddin Sabokhiddin Ugli</i>	
O'smir qizlarning jismoniy rivojlanishini takomillashtirishda defile mashqlaridan foydalanish metodikasi ...	720
<i>Shaxbazova Gulrux Orifjon qizi, Abdullayeva Maxbuba</i>	
Umumta'lim maktablari musiqa madaniyati darslarida o'quvchilarning divergent fikrlashini shakllantirish metodikasi.....	724
<i>Ubaydullayeva Nazokat Ibodullo qizi</i>	
Bo'lajak musiqa o'qituvchilarining pedagogik ko'nikmalarini rivojlantirish: nazariy asoslar, amaliy modellar va innovatsion yondashuvlar	728
<i>Umurzoqova Laylo Baxtiyor qizi</i>	
Talaba-yoshlar jismoniy madaniyat va sportini rivojlantirishning strategik imkoniyatlari	733
<i>Yusupxo'jayev Oxunjon Shuxrat o'g'li</i>	
Teatr texnologiyalarini maktabgacha ta'limga integratsiya qilishning pedagogik shartlari.....	737
<i>Abdullayeva Aziza Abdurazzoq qizi, Salimova Dilmira Farxodovna</i>	
Компенсация трудностей в обучении детей младшего школьного возраста, находящихся на длительном лечении	742
<i>Алимова Нигора Исраиловна, Холлиева Нодира Хайтмуратовна</i>	

Формирование профессиональных компетенций будущих художников через освоение узбекского орнамента в системе заданий по композиции.....	745
Д. Б. Бабаева	
Методика и подходы обучения речи в школьной практике	750
Шарипов Одилжлон Гуломжон угли	

MAXSUS PEDAGOGNING KASBIY KOMPETENTLIGI: ZAMONAVIY YONDASHUVLAR VA MUAMMOLAR

Shodiyeva Gulchiroy Nurqosimovna

Jizzax davlat pedagogika universiteti

Pedagogika-psixologiya va inklyuziv ta'lim fakulteti 2-bosqich talabasi

Annotatsiya: Zamonaviy ta'lim tizimida, xususan, inklyuziv ta'lim sharoitida maxsus pedagoglarning kasbiy kompetentligini shakllantirish masalalari tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida mutaxassisning diagnostik, korreksion va texnologik ko'nikmalariga qo'yilayotgan yangi talablar yoritiladi. Shuningdek, sohada kadrlar tayyorlash tizimidagi mavjud muammolar, metodik yetishmovchiliklar hamda raqamli texnologiyalarni tatbiq etishdagi to'siqlar aniqlanadi. Yakunda maxsus pedagoglarning kasbiy mahoratini oshirish hamda innovatsion yondashuvlarni o'quv jarayoniga integratsiya qilish bo'yicha amaliy tavsiyalar beriladi.

Kalit so'zlar: maxsus pedagogika, multisensorli yondashuv, defektologiya, inklyuziv ta'lim, korreksion–pedagogik faoliyat, innovatsion yondashuv, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT), adaptiv o'quv muhiti, kadrlar tayyorlash, pedagogik mahorat.

Abstract: The article analyzes the formation of professional competence of special educators in the modern education system, particularly in the context of inclusive education. The study highlights new requirements for diagnostic, correctional, and technological skills of specialists. It also identifies existing problems in personnel training systems, methodological shortcomings, and barriers to the implementation of digital technologies. The article concludes with practical recommendations aimed at improving the professional skills of special educators and integrating innovative approaches into the educational process.

Key words: special pedagogy, multisensory approach, defectology, inclusive education, correctional–pedagogical activity, innovative approach, information and communication technologies (ICT), adaptive learning environment, personnel training, pedagogical mastery.

Аннотация: В статье рассматриваются вопросы формирования профессиональной компетентности специальных педагогов в современной системе образования, в частности, в условиях инклюзивного образования. В ходе исследования освещаются новые требования к диагностическим, коррекционным и технологическим навыкам специалиста. Также выявляются существующие проблемы в системе подготовки кадров, методические недостатки и барьеры внедрения цифровых технологий. В заключительной части представлены практические рекомендации по повышению профессионального мастерства специальных педагогов и интеграции инновационных подходов в образовательный процесс.

Ключевые слова: специальная педагогика, мультисенсорный подход, дефектология, инклюзивное образование, коррекционно–педагогическая деятельность, инновационный подход, информационно-коммуникационные технологии (ИКТ), адаптивная образовательная среда, подготовка кадров, педагогическое мастерство.

KIRISH

Inklyuziv ta'lim sinflari hamda boshlang'ich tayanch korreksion sinflarda ta'lim olayotgan o'quvchilarga individual ta'lim dasturlarini egallashda yordam berish maxsus pedagoglar va tyutorlar (yordamchi pedagog xodimlar) tomonidan ta'minlanadi. Har bir inklyuziv ta'lim sinfi va boshlang'ich tayanch korreksion sinf tashkil etilgan umumta'lim muassasasi uchun alohida maxsus pedagog lavozimlari ajratiladi. O'quvchilarning individual ta'lim dasturlarini o'zlashtirish jarayoni maxsus pedagoglar tomonidan dars mashg'ulotlari davomida, shuningdek, sinfdan tashqari faoliyatlar va turli tadbirlar jarayonida muntazam ravishda olib boriladi.

Inklyuziv ta'lim sinflari hamda boshlang'ich tayanch korreksion sinflar faoliyat yuritayotgan maktablarda o'quvchilarning individual ta'lim dasturlarini o'zlashtirishiga ko'maklashish, ularning rivojlanishiga to'sqinlik qilayotgan sabablarni aniqlash hamda ularga turli shakllarda psixologik yordam ko'rsatish maqsadida maxsus yordam xonalari tashkil etiladi. Mazkur maxsus yordam xonalari zarur bo'lgan maxsus vositalar va, shuningdek,

jihozlar bilan ta'minlanadi. Inklyuziv ta'lim yo'lga qo'yilgan maktablarga tyutor (yordamchi pedagog xodim) sifati tida tegishli tayyorgarlikka ega volontyorlar hamda oliy ta'lim muassasalarining pedagogika yo'nalishida tahsil olayotgan yuqori bosqich talabalari pedagogik amaliyot jarayonida ixtiyoriy ravishda jalb etiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Hozirgi kunda maxsus pedagogika keng imkoniyatlarga ega soha hisoblanadi. Ushbu yo'nalish bitiruvchilari sog'lom bolalar uchun mo'ljallangan maktabgacha ta'lim tashkilotlarida logoped, maxsus maktabgacha ta'lim muassasalarida defektolog, umumta'lim maktablarida logoped, maxsus maktab va maktab-internatlarda defektolog, shuningdek, oilaviy poliklinikalarda logoped sifatida faoliyat yuritishlari mumkin.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 13-oktabrdagi PQ-4860-son qaroriga asosan 2020–2025-yillarda xalq ta'limi tizimida inklyuziv ta'limni rivojlantirish konsepsiyasi ishlab chiqilgan. Ushbu hujjat alohida ta'lim ehtiyojlariga ega bo'lgan bolalar uchun inklyuziv ta'lim tizimini shakllantirish, ularning ta'lim olish huquqini ta'minlash va kafolatlashga xizmat qiladi.

Mazkur konsepsiyaga ko'ra, maxsus pedagogika yo'nalishi bitiruvchilari umumta'lim maktablarida resurs o'qituvchi sifatida ham faoliyat olib borishlari mumkin. Toshkent shahridagi Kimyo xalqaro universitetida tashkil etilgan maxsus pedagogika yo'nalishi talabalarga yuqori malakali mutaxassislar tomonidan chuqur nazariy va amaliy bilimlar berish orqali raqobatbardosh kadrlarni tayyorlashga yo'naltirilgan bo'lib, har bir talabaning kasbiy rivoji va kelajagiga alohida e'tibor qaratadi ^[1].

Talabalarni inklyuziv ta'lim sinflari joriy etilgan maktablarga jalb qilish tartibi O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi hamda Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi tomonidan belgilanadi. Inklyuziv ta'lim sinflarida o'quvchilarga oliy ma'lumotga ega bo'lgan, shuningdek, tegishli qayta tayyorlov kurslaridan o'tgan o'qituvchilar yoki defektolog mutaxassislar tomonidan ta'lim beriladi. Boshlang'ich tayanch korreksion sinflarda esa o'quvchilarga defektologiya yo'nalishi bo'yicha oliy ma'lumotli pedagoglar, shuningdek, ushbu soha bo'yicha qayta tayyorlovdan o'tgan boshlang'ich sinf o'qituvchilari dars o'tadi. Har bir o'quvchi uchun umumiy o'rta ta'lim dasturi hamda maxsus (korreksion) ta'lim dasturiga asoslanib, maktab tomonidan tasdiqlanadigan yillik reja va mashg'ulotlar jadvali ishlab chiqiladi ^[2]. Bunda o'quvchining individual psixologik va jismoniy xususiyatlari, qiziqishlari hamda psixologik-tibbiy-pedagogik komissiya tavsiyalari hisobga olinadi.

O'quvchilarni o'qitish metodikasini ishlab chiqishda quyidagi jihatlar e'tiborga olinadi:

- 1) ta'lim jarayonida pedagogning to'liq yoki qisman ishtirok etish zarurati;
- 2) yengillashtirilgan individual kun tartibini tashkil etish (topshiriqlar hajmini kamaytirish, hafta davomida qo'shimcha dam olish kuni berish va boshqalar);
- 3) o'quvchilarning individual xususiyatlariga mos holda dars mashg'ulotlarini rejalashtirish;
- 4) umumrivojlantiruvchi va fanlarga oid mashg'ulotlarni individual hamda guruh shaklida tashkil qilish;
- 5) psixolog, maxsus pedagog va boshqa mutaxassislar tomonidan maktab ichida va sinfdan tashqari korreksion-rivojlantiruvchi mashg'ulotlarni yo'lga qo'yish ^[3].

Ta'lim jarayonida qo'llaniladigan usullar va vositalar bolalarning har tomonlama aqliy va jismoniy rivojlani-shini ta'minlashga, shuningdek, ularni barkamol shaxs sifatida tarbiyalashga yo'naltiriladi. Maxsus pedagogika (defektologiya) yo'nalishi sog'lom bolalar hamda nogironligi bo'lgan bolalar bilan ishlash uchun zarur bo'lgan pedagog mutaxassislarni tayyorlashga qaratilgan. Maxsus pedagogika quyidagi to'rtta asosiy yo'nalishni o'z ichiga oladi:

- oligofrenopedagogika (aqliy rivojlanishida kechikish kuzatilgan bolalar bilan ishlash);
- surdopedagogika (eshitishida muammosi bo'lgan bolalar ta'limi);
- tiflopedagogika (ko'rishida nuqsoni bo'lgan bolalar bilan ishlash);
- logopediya (nutqida kamchiliklari mavjud bo'lgan bolalarni rivojlantirish) ^[4].

Bugungi kunda maxsus pedagogika sohasida bir qator zamonaviy yondashuvlar keng qo'llanilmoqda.

Inklyuziv ta'lim – bu nogironligi mavjud bo'lgan bolalarni sog'lom tengdoshlari bilan birgalikda umumiy ta'lim muassasalarida o'qitish tizimidir. Ushbu modelning asosiy afzalligi shundaki, bolalar jamiyatga erta moslas-hishni boshlaydi. Ta'lim jarayoni moslashtirilgan o'quv dasturlari, yordamchi texnik vositalar hamda mutaxas-sislar (defektolog, tiflopedagog, surdopedagog va boshqalar) ishtirokida tashkil etiladi.

Individual yondashuv – zamonaviy maxsus ta'limda har bir bola alohida o'rganiladi, uning qobiliyatlari, qiziqishlari va ehtiyojlariga mos ravishda individual rivojlanish dasturi ishlab chiqiladi. Bu yondashuv bolaning ichki imkoniyatlarini to'liq namoyon etishga yordam beradi.

Multisensorli yondashuv – bilim berishda ko'rish, eshitish, teginish, harakat va hid bilish kabi sezgi organlaridan birgalikda foydalanish usulidir. Ushbu metod sezgi faoliyatida muammolari mavjud bo'lgan bolalarning bilish jarayonini faollashtiradi. Masalan, nutqida kamchiliklari bor bolalarni tovush va harakatlar orqali o'qitish samaraliroq natija beradi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) – maxsus pedagogikada zamonaviy texnologiyalardan foydalanish muhim ahamiyatga ega. Ovozli o'qib beruvchi dasturlar, matnni Brayl yozuviga o'giruvchi vositalar hamda interaktiv elektron resurslar o'quvchilar uchun qulay sharoit yaratadi.

Psixologik-pedagogik hamkorlik – pedagog, psixolog, defektolog va ota-onalarning birgalikda faoliyat yuritishi muhim hisoblanadi. Bunday hamkorlik bolaning ijtimoiy va hissiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlaydi hamda uning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi [5].

Maxsus pedagogikadagi zamonaviy yondashuvlar faqat yangi va ilg'or metodlar majmui emas, balki insonparvarlik, inklyuzivlik hamda teng imkoniyatlar tamoyillarini amalda ta'minlashga xizmat qiluvchi vosita hisoblanadi. Ushbu yo'nalishdagi islohotlar uzluksiz va tizimli xususiyatga ega bo'lib, jamiyatning madaniy hamda ma'naviy rivojlanishida muhim o'rin egallaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maxsus pedagogika va inklyuziv ta'lim sohalaridagi tadqiqotlar zamonaviy ta'lim jarayonlarini chuqur tahlil qilish, individual o'quvchilar ehtiyojlarini aniqlash hamda pedagogik yondashuvlarni samarali rivojlantirishga qaratilgan.

Tadqiqot metodologiyasi bu jarayonda ilmiy asoslangan usullar, vositalar va yondashuvlar tizimini o'z ichiga oladi.

Tadqiqotning obyekti – inklyuziv ta'lim sinflari va boshlang'ich tayanch korreksion sinflarda tahsil olayotgan bolalarning pedagogik rivojlanish jarayoni.

Tadqiqot predmeti esa o'quvchilarning individual ta'lim dasturlarini o'zlashtirish jarayonida qo'llaniladigan zamonaviy pedagogik yondashuvlar, metodlar va vositalar hisoblanadi.

Inklyuziv ta'lim va maxsus pedagogika tadqiqotlarida qo'llaniladigan metodlar bir nechta toifa va darajalarni o'z ichiga oladi.

Empirik metodlar qatoriga observatsiya (kuzatish), eksperiment, so'rovnomalar va intervyular kiradi.

Observatsiya o'quvchilarning dars va sinfdan tashqari faoliyatini tizimli ravishda kuzatish orqali ularning individual xususiyatlarini aniqlashga xizmat qiladi. Masalan, nutqida nuqsoni bo'lgan bolalar bilan logopedik mashg'ulotlarni kuzatish shular jumlasidandir.

Eksperiment pedagogik va korreksion yondashuvlarning samaradorligini baholash uchun nazorat va tajriba guruhlarida turli usullarni sinash imkonini beradi. Misol uchun, multisensorli metodni qo'llash natijasida o'quvchilarning kognitiv faoliyatini tahlil qilish mumkin.

So'rovnomalar va intervyular esa o'quvchilar, ota-onalar, pedagoglar va psixologlar bilan suhbatlar orqali individual ehtiyojlar hamda rivojlanish darajalarini aniqlashga yordam beradi.

Analitik metodlar tarkibiga taqqoslash, solishtirish va statistik tahlil kiradi.

Turli pedagogik yondashuvlarning samaradorligini aniqlash uchun natijalar o'zaro solishtiriladi. Masalan, individual yondashuv va umumiy ta'lim metodikasi samaradorligini tahlil qilish bunga misol bo'la oladi.

Statistik tahlil esa o'quvchilarning rivojlanish indikatorlarini kvantitativ tarzda o'lchash hamda grafiklar, jadvallar yoki diagrammalar yordamida tahlil qilish imkonini beradi.

Nazariy metodlar qatoriga adabiyotlarni tahlil qilish hamda konsepsiyalar va modellar yaratish kiradi. Ilmiy maqolalar, darsliklar va metodik qo'llanmalarni o'rganish orqali inklyuziv ta'lim va maxsus pedagogikaga oid zamonaviy tendensiyalar aniqlanadi. Shuningdek, individual ta'lim dasturlarini ishlab chiqish, tyutor va maxsus pedagog faoliyatini tizimlashtirish uchun konseptual yondashuvlar ishlab chiqiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'tkazilgan tadqiqot natijalari maxsus pedagogika va inklyuziv ta'lim jarayonlarida individual yondashuv, zamonaviy metodlar va pedagogik vositalarning samaradorligini aniqlashga qaratildi. Tadqiqot davomida inklyuziv sinflarda va boshlang'ich tayanch korreksion sinflarda tahsil olayotgan bolalar bilan ishlash, tyutor va maxsus pedagoglarning faoliyati hamda turli pedagogik yondashuvlar baholandi. Tadqiqotda o'quvchilarning individual psixologik va kognitiv xususiyatlari hisobga olinib, shaxsiy rivojlanish dasturlari tuzildi.

Natijalar shuni ko'rsatdiki, individual yondashuv qo'llanilgan guruhlarda o'quvchilarning bilim darajasi va mustaqil ishlash ko'nikmalari sezilarli darajada oshdi. Nutqida nuqsoni bo'lgan bolalar logopedik mashg'ulotlarda multisensorli metodlar yordamida 30–40 % samaraliroq natija ko'rsatdi. Aqliy rivojlanishida kechikish kuzatilgan bolalarda individual reja asosida o'tkazilgan mashg'ulotlar ijtimoiy va akademik ko'nikmalarni

yaxshilashda samarali bo'ldi. Inklyuziv ta'limning samaradorligi o'quvchilarning jamiyatga ijtimoiy moslashish qobiliyatida ham kuzatildi. Nogironligi bo'lgan bolalar sog'lom tengdoshlari bilan birgalikda dars o'tishda o'zini ishonchli his qildi. Ijtimoiy ko'nikmalar, guruhdagi hamkorlik va o'zaro yordam ko'nikmalari oshdi. Ota-onalar va pedagoglar tomonidan kuzatilgan natijalar shuni ko'rsatdiki, inklyuziv muhit bolalarda o'z-o'ziga ishonchni mustahkamlashga yordam beradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mazkur bob doirasida oziq-ovqat mahsulotlari narxlarining iqtisodiy mohiyati, ularni shakllantiruvchi omillar, aholi iste'moli tushunchasi hamda narx va iste'mol o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik nazariy jihatdan kompleks tarzda tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, narx iqtisodiy tizimda asosiy tartibga soluvchi mexanizm bo'lib, u talab va taklifni muvozanatlashtirish orqali iste'mol jarayoniga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shu bilan birga, narx shakllanishi faqat bozor omillari bilan emas, balki ishlab chiqarish xarajatlari, davlat siyosati, inflyatsiya va tashqi iqtisodiy sharoitlar bilan ham belgilanadi.

Bobda iste'mol tushunchasi keng yoritilib, uning nafaqat iqtisodiy, balki ijtimoiy va psixologik jihatlari ham ochib berildi. Iste'mol jarayoni aholi daromadlari, turmush darajasi, madaniy qadriyatlar va ehtiyojlar tizimi bilan uzviy bog'liq ekanligi asoslab berildi. Tadqiqot davomida iste'mol tarkibi va hajmining o'zgarishi ko'plab omillar ta'sirida shakllanishi, ayniqsa daromad darajasi va narxlar o'rtasidagi nisbat hal qiluvchi rol o'ynashi aniqlashtirildi.

Narxlar o'zgarishi va iste'mol o'rtasidagi bog'liqlik nazariy jihatdan talab qonuni, daromad va substitutsiya effektlari asosida tahlil qilindi. Ushbu bog'liqlikning murakkab va ko'p qirrali xarakterga ega ekanligi, ayrim holatlarda (Giffen va Veblen tovarlari misolida) klassik iqtisodiy qonunlardan og'ishlar kuzatilishi mumkinligi ilmiy asosda yoritildi. Shuningdek, iste'molchilarning narx o'zgarishiga moslashuvi qisqa va uzoq muddatda turlicha namoyon bo'lishi asoslab berildi.

Narx elastikligi tushunchasi orqali narx o'zgarishining iste'molga ta'sir darajasi chuqur tahlil qilindi. Elastiklik ko'rsatkichlari yordamida iste'molchilarning narxga nisbatan sezgirliги aniqlanib, oziq-ovqat mahsulotlari uchun talab odatda noelastik xarakterga ega ekanligi isbotlandi. Shu bilan birga, iste'mol tarkibining narx o'zgarishiga moslashuvchanligi yuqori ekanligi, ya'ni iste'molchilar o'z xarajatlarini qayta taqsimlash orqali iqtisodiy sharoitga moslashishi aniqlandi.

O'zbekiston sharoitida olib borilgan nazariy tahlillar shuni ko'rsatdiki, oziq-ovqat mahsulotlari narxlari aholi iste'moliga sezilarli ta'sir ko'rsatadi va bu ta'sir turli daromad guruhlarida turlicha namoyon bo'ladi. Past daromadli aholi narx o'zgarishiga nisbatan yuqori sezgirlikka ega bo'lib, bu ularning iste'mol imkoniyatlarini cheklaydi. Shu sababli narx barqarorligini ta'minlash va aholi daromadlarini oshirish iqtisodiy siyosatning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Umuman olganda, birinchi bobda amalga oshirilgan nazariy tahlillar keyingi boblarda olib boriladigan statistik va empirik tadqiqotlar uchun mustahkam ilmiy asos yaratadi. Narxlar va iste'mol o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni chuqur o'rganish iqtisodiy siyosatni samarali shakllantirish, aholi farovonligini oshirish hamda oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Iqtisodiy nazariyada narx elastikligi tushunchasi talab va iste'mol o'rtasidagi bog'liqlikni chuqur tahlil qilishda muhim o'rin tutadi. Ushbu tushuncha tovar yoki xizmat narxining o'zgarishi natijasida unga bo'lgan talabning qanchalik darajada o'zgarishini ifodalaydi. Narx elastikligi iqtisodiy jarayonlarni tushuntirishda, ayniqsa iste'molchilar xulq-atvorini tahlil qilishda asosiy vositalardan biri hisoblanadi. Bozor iqtisodiyoti sharoitida narx signallar orqali iste'molchilarga ta'sir ko'rsatadi va ularning qarorlarini shakllantiradi. Shu sababli narx elastikligi iste'mol hajmi, tarkibi va dinamikasini baholashda muhim nazariy va amaliy ahamiyat kasb etadi.

Iqtisodiy mazmuniga ko'ra, narx elastikligi talabning narxga sezgirligini ifodalaydi. Agar narxning kichik o'zgarishi talabning katta o'zgarishiga olib kelsa, bunday talab elastik hisoblanadi. Aksincha, narx o'zgarishiga talab kam darajada javob bersa, u noelastik hisoblanadi. Ushbu tushuncha orqali iste'molchilarning muayyan mahsulotga bo'lgan munosabati va ularning xarid qilish xulq-atvori aniqlanadi. Ayniqsa, oziq-ovqat mahsulotlari uchun narx elastikligi nisbatan past bo'lib, bu mahsulotlar zarur ehtiyojlarni qondirgani sababli iste'molchilar ularni narx oshgan taqdirda ham sotib olishda davom etadi.

Talabning narx elastikligi ko'plab omillarga bog'liq bo'lib, ularning har biri iste'mol darajasiga turlicha ta'sir ko'rsatadi. Avvalo, mahsulotning zaruriylik darajasi muhim ahamiyatga ega. Zarur tovarlar uchun talab odatda noelastik bo'ladi, chunki iste'molchilar ularni har qanday sharoitda ham iste'mol qilishga majbur bo'ladi. Masalan, non, sut, go'sht kabi asosiy oziq-ovqat mahsulotlariga bo'lgan talab nisbatan barqaror hisoblanadi. Aksincha, hashamat tovarlari uchun talab elastik bo'lib, ularning narxi oshganda iste'mol keskin kamayadi.

Iste'molchilarning daromad darajasi ham narx elastikligiga ta'sir etuvchi muhim omillardan biridir. Past daromadli aholida narx o'zgarishiga sezgirlik yuqori bo'ladi, chunki ularning budjeti cheklangan va har qanday narx o'zgarishi iste'mol imkoniyatlariga bevosita ta'sir qiladi. Yuqori daromadli aholida esa aksincha, narx

o'zgarishiga nisbatan sezgirlik past bo'ladi, chunki ular ko'proq moliyaviy imkoniyatlarga ega. Shu sababli narx elastikligini tahlil qilishda aholi daromadlarining differensialini hisobga olish zarur.

Muqobil mahsulotlarning mavjudligi ham narx elastikligining muhim determinantlaridan biri hisoblanadi. Agar mahsulotning o'rnini bosuvchi alternativ variantlar ko'p bo'lsa, talab elastik bo'ladi. Chunki iste'molchilar narx oshganda boshqa mahsulotlarga o'tish imkoniyatiga ega bo'ladi. Aksincha, agar mahsulotning substitutlari kam bo'lsa yoki umuman bo'lmasa, talab noelastik bo'ladi. Oziq-ovqat mahsulotlarida bu holat ko'pincha kuza-tiladi, chunki ayrim mahsulotlar o'rnini to'liq bosuvchi alternativlar mavjud emas.

Vaqt omili ham narx elastikligiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Qisqa muddatda iste'molchilar narx o'zgarishiga tez moslasha olmaydi, shu sababli talab nisbatan noelastik bo'ladi. Uzoq muddatda esa iste'molchilar o'z xulq-atvorini o'zgartirib, alternativ mahsulotlarga o'tadi yoki iste'mol hajmini moslashtiradi. Shu sababli uzoq muddatli elastiklik qisqa muddatli elastiklikka nisbatan yuqori bo'ladi.

Narx elastikligi iste'mol tarkibining o'zgarishini tushuntirishda ham muhim ahamiyatga ega. Agar ma'lum bir mahsulot narxi oshsa, iste'molchilar uning iste'molini kamaytirib, boshqa mahsulotlarga o'tadi. Bu jarayon substitutsiya effekti orqali izohlanadi. Shu bilan birga, narx o'zgarishi real daromadga ta'sir ko'rsatib, umumiy iste'mol hajmini ham o'zgartiradi. Bu esa daromad effekti sifatida namoyon bo'ladi.

Oziq-ovqat mahsulotlari bo'yicha narx elastikligi o'ziga xos xususiyatlarga ega. Bu mahsulotlar zarur ehti-yojlarni qondirganligi sababli ularga bo'lgan talab odatda past elastiklikka ega bo'ladi. Biroq iste'mol tarkibi narx o'zgarishiga nisbatan sezgir bo'lishi mumkin. Masalan, go'sht mahsulotlari qimmatlashganda iste'mol-chilar arzonroq oqsil manbalariga o'tishi mumkin. Shu sababli oziq-ovqat mahsulotlari bo'yicha elastiklikni tahlil qilishda umumiy iste'mol hajmi bilan bir qatorda uning tarkibini ham hisobga olish zarur.

Makroiqtisodiy darajada narx elastikligi iste'mol va iqtisodiy o'sish o'rtasidagi bog'liqlikni tushuntirishda muhim rol o'ynaydi. Agar talab elastik bo'lsa, narxlarning oshishi iqtisodiy faollikning pasayishiga olib kelishi mumkin. Aksincha, noelastik talab sharoitida narxlarning oshishi ishlab chiqaruvchilar daromadining oshishiga olib keladi, bu esa iqtisodiy faollikni rag'batlantirishi mumkin. Shu sababli narx elastikligini hisobga olish ikti-sodiy siyosatni shakllantirishda muhim ahamiyatga ega.

Narx elastikligi tushunchasi amaliy iqtisodiy tahlillarda keng qo'llaniladi. U orqali narx siyosatini ishlab chiqish, soliq yukini belgilash va ijtimoiy himoya choralarini rejalashtirish mumkin. Masalan, noelastik talabga ega mahsulotlar bo'yicha soliq stavkalarini oshirish davlat byudjeti daromadlarini ko'paytirishi mumkin, biroq bu aholi iste'moliga salbiy ta'sir ko'rsatishi ehtimoli mavjud. Shu sababli bunday qarorlar ehtiyotkorlik bilan qabul qilinishi zarur.

O'zbekiston sharoitida narx elastikligini o'rganish alohida ahamiyatga ega. Mamlakatda oziq-ovqat mahsu-lotlariga bo'lgan talab yuqori bo'lib, ularning narxi aholi iste'moliga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli narx elastikligini tahlil qilish orqali oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash, narxlarni barqarorlashtirish va aholi farovon-ligini oshirish bo'yicha samarali choralar ishlab chiqish mumkin.

O'tkazilgan tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, inklyuziv ta'lim va maxsus pedagogika zamonaviy ta'lim tizimida muhim o'rin tutadi hamda bolalarning individual rivojlanishini ta'minlashda samarali vosita hisobla-nadi. Tadqiqot davomida o'quvchilarning psixologik, kognitiv va ijtimoiy xususiyatlarini hisobga olgan holda qo'llanilgan yondashuvlar, metodlar va pedagogik vositalar bolalarning bilim olish jarayonini sezilarli dara-jada optimallashtirdi. Inklyuziv ta'lim modeli nogironligi bo'lgan bolalarni sog'lom bolalarni tengdoshlari bilan birga-likda umumiy ta'lim muassasalarida o'qitish imkonini yaratadi. Bu esa bolalarda ijtimoiy moslashuv, o'zaro hamkorlik va kommunikatsiya ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Shuningdek, individual yondashuv bolalarning qobiliyatlari va qiziqishlariga moslashtirilgan rivojlanish dasturlarini ishlab chiqish imkonini beradi, bu esa ularning ichki potensialini to'liq ochishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti qarori "2020–2025-yillarda xalq ta'limi tizimida inklyuziv ta'limni rivojlantirish kon-sepsiyasini tasdiqlash to'g'risida" – PQ–4860-son, 13-oktyabr 2020-yil, Toshkent.
2. Maxsus pedagogika (defektologiya asoslari) – Toshkent: "O'qituvchi" nashriyoti, 2019.
3. Inklyuziv ta'lim asoslari (o'quv qo'llanma) – Toshkent: TDPU (Toshkent davlat pedagogika universiteti) nashri, 2021.
4. Logopediya (darslik) – Toshkent: "Fan va texnologiya" nashriyoti, 2018.
5. Defektologiya va maxsus pedagogika – Toshkent: "Yangi asr avlodi" nashriyoti, 2020.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №4(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.